

EXTERN KVALITETSGRANSKNING av specialiseringstjänstgöring

Vårdcentralen Eden

Klinik

Allmänmedicin

Specialitet

2018-10-25

Datum

Malmö

Ort

Ellinore Nilsson och Magnus Tufvesson

Inspektörer

Styrkor

- Engagerad ST-läkargrupp med olika bakgrund och kompletterande kompetenser.
- Samstämmighet kring verksamhetsbeskrivningen.
- Gott utbildningsklimat för instruktioner och falldragningar.
- Handledningstid över minimikrav talar för att man månar om utbildning.
- Forum för internutbildning värnas av ST, HL och VC.
- Innovativa handledningslösningar.
- Solidaritet på arbetsplatsen där alla hjälps åt.

Svagheter

- Måste ha lösningar för hur kompetensutveckling värderas då nya handledarlösningar används då enstaka huvudhandledare ej är verksam på kliniken i någon större utsträckning.
- För få specialister och handledare.
- Sidotjänstgöringarnas upplägg styrs i stor del av mottagande kliniker vilket kan leda till schematekniska problem och en ojämn bemanning av ST-läkare på vårdcentralen.

Förbättringspotential

- Se över listningsstruktur för att om möjligt underlätta kontinuitet och en rimlig belastning.
- Ökad struktur för att få schemalagd medsittning.
- Har kompetensvärderingsverktyg (t ex DOPS) nära till hands.
- Arbeta vidare med den kompetensvärderingsrutin som redan planerats (specialistkollegium).
- Informera andra personalkategorier vad ST innebär och vad som kan förväntas av ST-läkare.
- Utökad möjlighet att få inblick i ledarskap t ex auskultation hos chef eller tilldelas ansvarsområden.

STRUKTUR

A Verksamheten

Vårdcentral med 14 495 listade patienter som bedriver en allsidig verksamhet och även ansvarar för BVC och 2 st äldreboenden. Skriftliga rutiner finns för introduktion av nya ST-läkare och även skriftliga instruktioner för hur ST ska genomföras och utvärderas. I upptagningsområdet en viss överrepresentation av yngre patienter och psykisk ohälsa men patient och sjukdomspanoramat är tillräckligt brett för att målbeskrivningen ska kunna uppfyllas.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska genomföras finns.
- Skriftliga riktlinjer från vårdgivaren om hur specialiseringstjänstgöringen ska utvärderas finns.
- Tjänstgöringen är tillräckligt allsidig.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

B Medarbetarstab och interna kompetenser

På Eden finns 7 distriktsläkare (omräknat till heltidstjänster 5,0). Man har tillgång till 8 specialister i allmänmedicin med handledarutbildning. 2 av dessa är bara delvis i tjänst på enheten och man har i ett fall varit innovativa med handledning via Skype omväxlande med IRL handledning då både ST och HL är på plats samtidigt. En av HL tjänstgör 1d/v på Eden. Goda förutsättningar att få instruktioner som ST. Studierektor med adekvat specialist utbildning att tillgå med skriftlig uppdragsbeskrivning. Det finns skriftliga rutiner för hur handledningen och kompetensvärderingen av ST-läkare ska gå till. Dessutom är en av HL studierektor för andra enheters ST-läkare.

Föreskrift

- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har specialistkompetens i avsedd specialitet.
- Samtliga huvudansvariga ST-handledare har genomgått handledarutbildning.
- Tillgång till specialistkompetent studierektor med handledarutbildning finns.
- Tillräckligt många läkare med relevant specialitet och kompetens finns för att alla ST ska få adekvat handledning.
- Tillräckligt många läkare och andra medarbetare med relevant kompetens finns för att instruktioner ska kunna ges.

Allmänna råd

- Studierektorn har relevant specialistkompetens.

Kvalitetsindikator

- Generella skriftliga instruktioner för ST-handledning finns.
- Regelbundna handledarträffar för ST-handledarna finns.
- Skriftlig uppdragsbeskrivning för SR finns.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

C Lokaler och utrustning

Rymliga ändamålsenliga lokaler med all erforderlig utrustning för utredning, diagnostik och behandling. ST-läkarna har tillgång till eget rum. ST-läkare har tillgång till litteratur, databas och önskad övrig litteratur införskaffas vid behov.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

Adekvat utrustning för diagnostik, utredning och behandling finns.

Kvalitetsindikator

ST-läkarna har tillgång till funktionell arbetsplats.

Tillgång till IT-baserade kliniska beslutsstöd, sökbar vetenskaplig databas, stöd från bibliotek eller FoU-enhet finns.

Gradering

A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.

B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.

D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

PROCESS

D Tjänstgöringens uppläggning

Verksamheten bedöms ha förutsättningar för att ST-läkare ska kunna få en utbildning av jämn och hög kvalitet. Man introduceras genom ett tydligt fastställt introduktionsprogram under 1 v. Man har tydliga dokument för hur utbildningen ska läggas upp och utvärderas. Alla ST-läkare har en skriftlig utbildningsplan och man gör regelbundna avstämningar mot den, en gång årligen i samråd med SR och HL. Ungefär 1 år in på ST börjar man delta i jourtjänstgöring.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Det finns skriftliga riktlinjer för hur målbeskrivningen ska uttolkas samt styrande dokument för tjänstgöringens upplägg.
- Jourtjänstgöring/beredskap uppfyller kraven i målbeskrivningen.

Föreskrift

- Alla ST-läkare har individuellt utbildningsprogram som utgår från kraven i målbeskrivningen.
- Det individuella utbildningsprogrammet följs regelbundet upp och revideras vid behov i samråd med SR, HL och ST-läkaren.

Allmänna råd

- SR bör utgöra en organisatorisk stödfunktion till verksamhetschef, handledare och ST-läkare.
- SR bör medverka till utarbetning av ST-läkarnas introduktionsprogram.
- SR bör ta del av verksamhetschefens och handledarens bedömning av ST-läkaren.

Kvalitetsindikator

- Alla ST-läkare får introduktion till tjänstgöringen.
- Tillgång till individuella utbildningsprogram och handledning för de leg läkare utan specialistkompetens som arbetar vid enheten med siktet inställt på ST finns.
- Alla ST-läkare har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter att uppnå målen i målbeskrivningen oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

E Handledning och uppföljning

1,5 timme/v avsätts för handledning. Varje ST-läkare har en utsedd huvudhandledare. Man utgår från det individuella utbildningsprogrammet och utifrån detta görs regelbundna avstämmningar och revideringar vid behov. Man arbetar med kompetensvärdering genom flera olika instrument (360 graders bedömning och specialistkollegier). Medarbetarsamtal genomförs regelbundet. Goda möjligheter till instruktion finns i det dagliga arbetet. Varje vecka avsätts tid för läkarmöte med möjlighet till bl a genomgång av patientfall. ST-läkarna deltar i FQ grupp på VC och regionalt med ST-läkare. ST-läkarna deltar även i gemensamma ST dagar en gång/månad med andra ST-läkare från Malmö och Trelleborgsområdet. 4 h/v avsätts för kompetensutveckling och man har förtroendet från ledningen att själv utforma innehållet i dessa timmar utifrån det behov man har.

Föreskrift

- Handledningen utgår från det individuella utbildningsprogrammet.
- Det finns en utsedd huvudansvarig handledare för varje ST.
- ST-läkaren har tillgång till handledare under varje utbildningsperiod.
- Fortlöpande bedömning av ST-läkarens kompetensutveckling utifrån målbeskrivningen och utbildningsprogrammet görs under hela ST.
- Kontinuerlig bedömning utförs av verksamhetschef (motsvarande) och huvudsaklig handledare.
- Verksamhetschef (motsvarande) ansvarar för att den kontinuerliga bedömningen dokumenteras.

Allmänna råd

- ST-läkaren bör, utöver handledning, få fortlöpande instruktioner.
- Handledningen är inplanerad i ordinarie tjänstgöringsschema.
- Den huvudansvariga handledaren tjänstgör där ST-läkaren huvudsakligen genomför sin specialiseringstjänstgöring.
- Handledarutbildningen bör omfatta handledning, pedagogik, metoder för bedömning, kommunikation och etik.
- Den fortlöpande bedömningen görs med på förhand kända och överenskomna metoder.
- Påvisade brister i ST-läkarens kompetens leder till en åtgärdsplan.
- Verksamhetschefen eller motsvarande håller regelbundna utvecklingssamtal med ST-läkarna.

Kvalitetsindikator

- ST-läkarnas sidutbildning följs upp.
- Varje enhet har en plan för hur ST-läkare som riskerar hamna i svårighet för att uppnå enskilda delmål, sin professionella utveckling generellt eller av personliga skäl, ska kunna hjälpas.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

F Teoretisk utbildning

ST-dagar en gång/månad för ST-läkare i Malmö och Trelleborg anordnas av SR. Goda förutsättningar att gå kurser enl målbeskrivningen. Sidotjänstgöring planeras av ST-läkarna själva men stöd fås från SR och HL. Kompetensutvecklingstid avsätts med 4h/v.

Föreskrift

Verksamheten har de förutsättningar som behövs för att genomföra specialiseringstjänstgöring av hög och jämn kvalitet.

Vilket, enligt SPUR-modellen, innebär att:

- Teoretiska utbildningsmoment och kurser planeras in i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkarna genomgår den teoretiska utbildning som definieras i det individuella utbildningsprogrammet.

Föreskrift

- SR samordnar ST-läkarnas interna och externa utbildning.

Allmänna råd

- Intern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Extern utbildning planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.
- Tid för regelbundna självstudier planeras in i det individuella utbildningsprogrammet.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.

G Medicinsk vetenskap och kvalitetsarbete

Möjlighet att gå kurs i forskningsmetodik samt att få en tilldelad handledare för det vetenskapliga arbetet fås via FoUU. Förutsättning att göra kvalitetsarbete finns på vårdcentralen. God rutin med läkarmöten för intern fortbildning. Kollega på enheten publicerade ett arbete i läkartidningen 2015.

Föreskrift

- Utbildning erbjuds för att uppnå ett medicinskt vetenskapligt syn- och förhållningssätt.
- Goda förutsättningar finns för genomförande av ett skriftligt individuellt arbete enligt vetenskapliga principer.
- ST-läkarnas kompetens i medicinsk vetenskap bedöms fortlöpande och återkoppling sker.
- ST-läkarna ges möjlighet att utveckla kunskap om och kompetens i kvalitets- och patientsäkerhetsarbete.
- Goda förutsättningar finns för att genomföra, dokumentera och redovisa ett kvalitetsarbete.
- ST-läkarens kompetens i kvalitetsutveckling bedöms fortlöpande och återkoppling sker.

Kvalitetsindikator

- ST-läkares genomförda individuella arbeten publiceras eller presenteras vid vetenskapliga möten.
- Tillgång till ett välfungerande doktorandprogram finns.
- Enheten har regelbundna möten där medarbetare diskuterar och kritiskt granskar vetenskaplig litteratur.
- Minst ett, på enheten utfört, självständigt forskningsprojekt har publicerats i vetenskaplig tidskrift eller presenterats vid vetenskapligt möte de senaste två åren.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Övriga kvalitetsindikatorer är uppfyllda, men enstaka undantag kan förekomma.
- B. Socialstyrelsens föreskrifter följs.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter. Åtgärder krävs.

H Ledarskapskompetens och kommunikativ kompetens

ST-läkarna börjar tidigt handleda läkarstudenter i olika delar av sin utbildning. De har möjlighet till att auskultera hos VC. De kan tilldelas olika ansvarsområden. Regelbundna medsitningar görs. ST-läkarna går kurs i forskningsmetodik och konsultationsteknik. ST-läkarna leder läkarmötena och får feedback på detta.

Föreskrift

- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla ledarskapskompetens i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i ledarskapskompetens.
- ST-läkarens kompetens i ledarskap bedöms fortlöpande och med återkoppling.
- ST-läkaren ges förutsättningar att utveckla den kommunikativa kompetensen såväl muntligt som skriftligt i enlighet med målbeskrivningen.
- ST-läkaren ges kontinuerlig handledning i kommunikativ kompetens.
- ST-läkarens kommunikativa kompetens bedöms och återkoppling sker.

Allmänna råd

- ST-läkaren bereds möjlighet att undervisa under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att själv handleda under handledning.
- ST-läkaren bereds möjlighet att delta i inom- eller mellanprofessionell reflektion i grupp.

Gradering

- A. Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd följs.
- C. Socialstyrelsens föreskrifter följs. Allmänna råd följs i väsentliga delar men brister förekommer. Åtgärder rekommenderas.
- D. Brister har påvisats vad gäller följsamheten till Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd. Åtgärder krävs.